

BOEK XXXVIII

HET EILAND CALIGA - EERSTE BEWONERS – CULTUS VAN HET LICHT –
ZOEKTOCHT NAAR EEN NIEUWE PRIESTERES - VERBLINDING VAN DE TOEKOMSTIGE PRIESTERES –
GENEZING – INNERLIJK VUUR – ZOEKTOCHT NAAR DE GEVALLEN GOD – OPENBARINGEN –
EXPERIMENTEN – KRITISCH EN COMMERCIEEL SUCCES – Vernietiging

Van het eiland Caliga rest er niets meer. De positie ervan blijft vandaag een mysterie ; het bestaan mythisch. Toen het bij een aardbeving overspoeld raakte door de zee, werd alle land dat toen gekend was met zich meegezogen. De mondelinge overlevering over het eiland geeft aan dat de bewoners er een huid hadden die zo wit was als het marmer van Paros doordat er helemaal geen zon scheen op de oevers. Overdag baadde het eiland in een wolkenocean.

Iedere avond, bij zonsondergang, verdwenen de wolken om plaats te ruimen voor de immense sterrenhemel. Slechts eenmaal zou de zon met haar stralen op het eiland hebben geschinen : toen het ontdekt werd door een visser in nood en zijn familie. Deze dubbele gebeurtenis werd ieder jaar uitbundig gevierd met ceremonies en feestelijkheden. Hieruit onstond ook een unieke en ongeziene cultus die alle leden van de eilandgemeenschap verenigde en die het economisch overleven van het eiland garandeerde.

De legende gaat dat de migranten die zich bij de familie van de eerste visser voegden, beslisten om bij zijn dood zijn blinde weduwe tot grootpriesteres van de lichtcultus te maken. Dit als eerbetuiging en als blijk van dank. Op die manier zag ze immers haar materiële overleven gegarandeerd. Ze leefde uitzonderlijk lang, tot haar 127ste. Bij haar overlijden namen de verantwoordelijken van de gemeenschap, die allen op het eiland geboren waren en nooit een andere priesteres van de cultus gekend hadden, een wrede beslissing. Zo moest elke toekomstige priesteres niet alleen geboren zijn op de dag dat het eiland ontdekt was, ze moest ook nog maagd zijn op het moment van het overlijden van haar voorgangster en ze moest bovendien ook blind zijn.

Op het eiland was er slechts één meisje dat beantwoordde aan dit unieke profiel : een weeskind dat na de ongelukkige dood van haar ouders opgevoed was door een herder. Hij was geraakt door het lot van het kind en was sindsdien bezeten van haar veiligheid. Toen hij het gerucht hoorde over zijn beschermeling, werd de herder bang en liep hij met haar weg in de bergen. Toen ze tijdens hun vlucht een beekje overstaken, kronkelde een slang zich rondom haar heen. De herder wilde haar bevrijden van het reptiel, maar onbevreesd hield ze zijn mes tegen. Toen de soldaten hen inhaalden, hielden ze de herder op een afstand voordat ze de ogen van het jonge meisje verbrandden met een gloedhete ijzeren staaf. Omdat ze medelijden hadden met de oude man die ontredderd was van verdriet, stonden ze hen toe een laatste nacht samen door te brengen.

In het duister van de nacht dook de slang terug op die enkele uren eerder gespaard was gebleven. In werkelijkheid was het een jonge god die verliefd was geworden op het jonge meisje. Hij wilde haar bedanken voor haar gebaar van goedheid en stelde haar daarom voor haar zicht terug te geven met de genezende kracht van zijn gif. Het jonge meisje beloofde om niemand te vertellen over deze goddelijke tussenkomst en liet dan de slang rond haar nek glijden. Hij beet haar in de borst en verdween in het struikgewas. Toen ze wakker werd, merkte het meisje dat het goddelijk gif geen verbetering voor haar blindheid had gebracht. Ze had al spijt dat ze zich had overgeleverd aan de god. Pas bij valavond merkte ze de effecten van het goddelijke gif. Terwijl de soldaten hun activiteiten moesten onderbreken door de donkere nacht, kon zij de wereld nog zien zoals overdag. Ze hoefde slechts haar ogen te sluiten om terug tot de duisternis te komen. Nieuwsgierig als ze was om te zien of anderen haar nieuwe zicht zouden opmerken, ging ze de volgende ochtend naar de kapitein en keek ze hem recht in de ogen. Daarna deed ze hetzelfde bij andere leden van de troep. Doordat geen van hen reageerde, herinnerde ze zich het geheim dat ze met de god had afgesloten. Ze begreep dat haar nieuwe waarnemingsvermogen uitzonderlijk was. De hele menheid beschouwde haar voortaan als blind hoewel er niets van aan was.

Het vergde verschillende weken alvorens de nieuwe priesteres zich volledig bewust werd hoe haar nieuwe zicht functioneerde. Haar ogen waren ongevoelig geworden voor iedere uitwendige lichtbron maar produceerden integendeel een innerlijk vuur die de personen, objecten en landschappen die ze aankeek, deed oplichten. Ze was dolgelukkig met haar dag- en nachtzicht maar toch voelde ze zich depressief: ze

voelde een ondraaglijk gebrek waarvan ze de bron niet kon definiëren. Het was pas op een avond, toen ze haar rug naar het vuur van de tempel gedraaid had en haar silhouet niet zag dansen op de muren van de naos, dat ze begreep dat haar nieuwe leefwereld er voor altijd een zonder schaduw zou zijn.

Dag en nacht liet ze zich begeleiden door een hond en een kat aan de leiband om zich vrij te kunnen blijven bewegen op het eiland. Zo kon ze ook haar belagers blijven overtuigen van haar onomkeerbare blindheid. Het slechte geweten van de eilandbewoners ebde echter weg toen ze zagen dat de priesteres zich zowel 's morgens als 's nachts met steeds meer gemak kon verplaatsen. Uiteindelijk bewonderden ze haar moed en aanpassingsvermogen. Ze waren ervan overtuigd dat ze de beste keuze hadden gemaakt om hun cultus te doen overleven. Hoe groter haar nieuwe vrijheid werd, hoe sterker de priesteres nadacht hoe ze haar schaduw opnieuw kon terugkrijgen.

Op een dag besloot de priesteres naar de bergen te trekken op zoek naar de slangengod. Ze vond hem langs de rivier, half ingedommeld. Ze had medelijden met hem omdat ze begreep dat hij warmte nodig had om te kunnen overleven op een eiland waar de zon zich nooit toonde. Ze besliste hem terug op krachten te brengen met haar lichaamswarmte. Toen hij bekomen was, vertelde de slang haar hoe de bewoners van de Olympus hem gestraft hadden. Hij had immers geprobeerd een waargetrouw beeld te maken van hun gezicht aan de hand van een geperforeerde doos met verzilverde koperplaten die vooraf blootgesteld waren aan jodiumdampen. De jonge god werd veranderd in een reptiel en door zijn gelijken veroordeeld om een trage dood te sterven op het mistige eiland...Enkel de oprechte liefde van een sterveling kon de metamorfose ongedaan maken.

Na deze woorden, nam hij zijn menselijke gedaante opnieuw aan en kuste hij het meisje. Toen ze lagen uit te rusten van hun liefdesspel, vroeg de priesteres hem om meer details over zijn techniek om de zichtbare wereld te reproduceren, die hem zijn plaats op de Olympus gekost had. De priesteres wilde immers ook haar vroegere zicht terugkrijgen. Zonder te weten welk gevaar hem boven het hoofd hing, vertelde de jonge god over zijn verschillende ervaringen. De heerser van de goden liet hem echter niet toe zijn geheimen te onthullen. Een biksemschicht flitste door de hemel en trof de god fataal in de borst. Geschokt door het geweld van de hemelse ingreep, vervloekte het jonge meisje de goden : voor de tweede keer was ze het slachtoffer van het lot. Ze merkte echter het spoor van licht op dat het lichaam van de neergebliksemde jonge god achterliet op de grond.

Terug in de stad, nam ze iedere dag haar rol op als blinde priesteres. In de intimiteit van de tempel ontwikkelde ze haar nieuwe kunst : ze fixeerde het silhouet van objecten op uiteenlopende dragers die ze deed oplichten met het vuur van haar blik. Ze werd al snel experte in de mechanische reproductie van planten en objecten. Uiteindelijk toonde ze haar talent aan het grote publiek. Toen de eilandbewoners haar werk zagen en haar vroegen hoe ze tot deze ongelofelijke reproducties kwam, lieten ze zich er snel van overtuigen dat ze deze uitzonderlijke gave van de goden had gekregen in ruil voor haar offer.

De priesteres stelde haar techniek op punt. Ze creëerde virtuoze transparantieëffecten in de schaduwen. Ze mengde chemische stoffen om kleuren te verkrijgen en legde de beweging min of meer onmiddellijk vast. Uiteindelijk durfde ze portretten te maken van anderen. Ze werd zo beroemd dat reizigers vanuit alle contreien kwamen om één of andere lichtschriftuur van de blinde priesteres te kunnen bemachtigen. Niemand probeerde ooit haar geheim te achterhalen. De eilandbewoners waren goedgegelovig en vooral te gelukkig met de gunstige economische voordelen van haar werk. In ruil voor de overlevering van het mysterie aan de volgende priesteressen, willigde de bevolking zelfs haar eis in om haar opvolgers nooit meer blind te maken.

De onverwachte vernietiging en overspoeling van het eiland maakten een abrupt einde aan de ontwikkeling van deze kunstvorm die wel klassiek had kunnen worden. En ook de werken van licht en schaduw die reizigers van over de hele wereld hadden meegenomen, konden niet tegen het agressieve zonlicht. Vandaag rest er niets meer.

Plinius, *Naturalis Historia*, volume X